

הבחירה הלא טבעית בין השטן לפיטר פן. אנטון להז'יי, מייסד כת השטן

לעג לטבעי. הודיני

בשם זה אינו נבמצא. השלב הבא היה יצירתם של כמה וכמה ספרים 'אמיתיים' בשם זה, שנכתבו בידי מחברים שונים. רובם כללו קריצת עין עבור חובבי ספרות הפנטזיה והאימה, עם הקדמות ארוכות ולמדניות שרק קורא הבקי בכתביו ובקורות חייו של לאבקראפט יוכל להבין כי לאמיתו של דבר הן מעין פרודיה.

המהדורה העברית תביא חורבן

משנות ה-60 – יותר מעשרים שנה אחרי מותו של לאבקראפט – התפרסמו סיפוריו בהוצאות ספרים גדולות ובמאות אלפי עותקים, וחוג מעריציו הלך וגדל במהירות. המשכים וחיפויים רבים לסיפוריו נכתבו על ידי סופרים מודרניים, כמו סטיבן קינג, שסיפר שוב ושוב על הערצתו לסופר שפעל בתחילת המאה ה-20. הסיפורים של לאבקראפט זכו לעיבודים קולנועיים וטלוויזיוניים, וגם הפעם לא היה זה כה ברור לכל הצופים כי אותן ישויות והכתות המנסות להחזיר לעולמנו הן בגדר המצאה. מה גם שנמצאו לא מעט אנשים שניסו מיוזמתם להפיה רוח חיים בבדיה של לאבקראפט.

לשוק הספרים הגיעו לאורך השנים גרסאות שונות ומשונות של הנקרונומיקון, מאת כמה סופרי מדע בדיוני. הסופר ל' ספראג דהיקאמפ, שפרסם ביוגרפיה של לאבקראפט, הוציא במקביל בשנת 1973 מהדורה בת 348 עותקים של הנקרונומיקון, שאותו טען כי מצא בעיראק. ההקדמה הלמדנית שבפתח הספר הוזהרה בחומרה את הקוראים שלא לנסות להשתמש בו לצורכי כישוף ולזימון רוחות ושדים. למעשה, גם אם היו מנסים לעשות זאת, לא היו מצליחים לקרוא אפילו מילה: האותיות הערביות שהופיעו בגוף הטקסט היו ג'יבריש נטול משמעות.

גם שני סופרים בריטים, ג'ורג' היי וקולין וילסון, חיברו גרסה משלהם לנקרונומיקון כפי שצריך היה להיראות, לדעתם. במרכז הספר The Necronomicon: the book of dead names (1978) נמצא טקסט של כעשרים עמודים, שהוא כביכול ספר הכישוף הקדום. כמה פסוקים שם לקוחים מסיפוריו של לאבקראפט, והשאר הם תוספות והרחבות המספרות על אלי המיתוס, לצד שרטוטים ואיורים. כ-160 עמודים נוספים מכילים מאמרים למדניים ארוכים העוסקים בלאבקראפט ובתוכני הנקרונומיקון מנקודת מבט מחקרית כביכול. אין בספר שום רמז לכך שמדובר בפיקציה, והקורא התמים יכול להבין שמדובר בחיבור מחקר רציני העוסק בטקסט כישופי קדום ומוזר.

עוד ועוד גרסאות של הנקרונומיקון הופיעו מאז, בהן אפילו אחת בעברית. היא אינה ניתנת להשגה כיום באף ספרייה או חנות ספרים, להוציא אחת – 'קדמת ערן' של הסופר קובי קמין, ליד כיכר דיזנגוף בתל-אביב.

המחבר-מתרגם האנונימי של הנקרונומיקון העברי טוען שהספר הגיע אליו בדמות כתב יד קדום, שאותו שלח לו ידיד, מומחה להיסטוריה קדם-אסלאמית. הטקסט עצמו, הכתוב בגוף ראשון, מתאר את מסעותיו של עבדול אלהודר ברחבי העולם, את הישויות המפלצתיות שנגלו לו בהדרגה, ואת שלבי חורבנו של העולם, שיתחילו כאשר הספר יתורגם לעברית – דהיינו עם פרסום מהדורה זאת. הטקסט הקדום מלווה בסמלים, באיורים שונים ובמילים בערבית.

קמין מסרב למסור כל פרט על זהותו של המחבר. "לצערי, זה היה אחד התנאים של הפצת הספר דרכי", הוא אומר. "אני יכול לספר רק לך שהספר קיים ב-300 עותקים ממוספרים, וכאשר הם יאולו, לא יודפסו נוספים".

קיבלת תגובות מיוחדות מהלקוחות על הספר המוזר הזה?

"היה לקוח שאמר לי שיש להשמיד את כל העותקים בשריפה. פרט לכך, שאר המתעניינים רק קנו את הספר". את המתרגם של הנקרונומיקון אין כל אפשרות

גרסה פראית במיוחד של הנשגב. האדם על יומרתיו הרחוניות ומרכזיות-ביעני-עצמו נדחק למעמד של ממלא מקום – לא יותר ממדיום של כוחות שקדמו לו ושעתידיים לרשת אותו בבוא היום. הוא אינו אלא המתווך שהישות האלוהית חושבת את עצמה באמצעותו; האל הוא מראה שחורה, הבולעת את צלמו של האדם ואינה מחזירה לו מאומה.

"נרמה לי שהסדקים שללאבקראפט כיוון אליהם התרחבו מאוד בעשורים האחרונים. די להתבונן סביב ולגלות שהחילון עומד על אדנים רועים. הבית רדוף. אולם הכנסים קרוב מאי פעם לחדר הסיאנסים, ויסודם הריטואלי של מנהגי הארנותיים כבר גלוי לעין".

כוהן בלתי מודע

תיאורים שונים של פולחנים לאלים שיצר לאבקראפט בסיפוריו, ניתן למצוא במשחקי תפקידים הנפוצים כיום. אלא שמלבד העיסוק המודע בבדיה, מתקיימים גם טקסים אמיתיים הלקוחים מאותם סיפורים. כך למשל אחד מספרי היסוד של מאמיני הכישוף, 'התנ"ך השטני' של אנטון להז'יי, הושפע עמוקות מלאבקראפט. להז'יי, מייסד כת השטן בארה"ב וטיפוס צבעוני במיוחד, גדל על יצירותיו של סופר הפנטזיה, והשתמש ברעיונות ששאב ישירות מתוכן. הוא יצר לעצמו סיפור בדוי לחלוטין על עברו האקוטי, הקפיד לגלח את שפמו וקנו באופן שישווה לו מראה שטני, וטען כי הוא ולא אחר הופיע בדמות השטן בסרט האימה של רומן פולנסקי 'תינוקה של רוזמרי'.

בין היתר נהג להז'יי להתחפש לשטן ולקיים בביתו בקליפורניה אורגיות המוניות וטקסים הקשורים למונחים שונים שיצר לאבקראפט. הוא היה מודע היטב לכך שמדובר בספרי פנטזיה בלבד, אבל הסביר שהם התבססו על חומרים אמיתיים, ולכן מכשפים יכולים להשתמש בהם כמקור לפולחן. מלבד זאת סבר להז'יי שגם יצירות בדיון יכולות לאפשר זימון של כוחות כישופיים, ללא קשר לאותנטיות שלהן.

ב-1975 נטש מיכאל אקיני, תלמיד של להז'יי, את כנסיית השטן. אקיני, שטען כי הוא זה שהמציא את טקסי הכת אך לא קיבל קרדיט ראוי, ייסד קבוצה משלו בשם 'המקדש של סת', על שם אל המוות המצדי הקדום. בכת החדשה הושם דגש רב עוד יותר על רעיונות לאבקראפטיאניים, ואף פותחה שפה בשם 'יוגוטי', בדומה לשפה שמתאר לאבקראפט בסיפוריו. כיום מונה הקבוצה מאות אנשים, שמשתמשים

לראיין; מי שכן ניאות לשוחח איתנו הוא המתרגם של 'קריאתו של קת'ולה' והצל מעל אינסמאות", עורך וולקנשטיין. "בעיניי שני הספרים הללו הם בין סיפורי האימה הגדולים של כל הזמנים, חזון המתפשט לממדים קוסמיים", אומר וולקנשטיין. "לאבקראפט יצר בסיפורים אלו את אחד המיתוסים החזקים והפוריים ביותר בתרבות זמננו, מיתוס שעקבותיו וגלגוליו ניכרים היטב בתרבות העכשווית – בורם מתגבר של יצירות ספרות ואמנות, בקולנוע ובמשחקי מחשב. מן הראוי היה שגם הקורא העברי יזכה להצצה במיתוס מפורסם זה".

מדוע לאבקראפט פופולרי היום הרבה יותר מכפי שהיה בחייו? מה השתנה בתרבות שלנו מאז?

"הבשלתו לקרוא את לאבקראפט. לפני קרוב למאה שנים הוא צר דימויים ותמונות לחרדות ולפחדים שצמחו למלוא שיעורם בשנים האחרונות. הוא ראה את הסדקים, וידע להתנבא על תהומות. בעיקרו של דבר, יצירתו של לאבקראפט היא דתית-מיסטית. קת'ולה הוא מעין אלוהות רעה, מודחת, ובני האדם מעלים לה בבלי דעת מנחות ביצירותיהם. במציאות שמציג הסופר, מיטשטשים לבלי הכר ההבדלים בין כנסים מדעיים ומאמרים אקדמיים לבין ריקודי פולחן וטקסי הקרבה קמאיים. אלה גם אלה מונחים את רוחו של אל שוחר-נקם. לשון המדע, כמו לשון הספרות, היא לחש השבעה כושל: טור ארוך של מילים נרדפות.

"הספרים הללו מציגים חזון אנטי-הומניסטי, שמפקפק מאוד בתקפותו של החילון וחושף את החרדה הקמאית המחלחלת בטקסיו ובמוסדותיו. לאבקראפט נמשך אל הסדקים הנבעים במסכת ההומניזם החילוני ומרחיב אותם: הוא מערער על גבולות שזה מקרוב שורטטו, ומקריב את היפה לטובת

מפולצות

